

Tyllidagar

Útskýringar á íslenskum
hátiðisdögum og síðum

Державні та інші свята

Пояснення ісландських свят

Enska - English

Pólska - Polski

Spænska - Español

Filippseyska - Filipino

Arabíska - عَرَبِيّ

Rússneska - Русский

Kúrdíska - كوردی

Litháíska - Lietuviškai

Albanska - Shqip

Víetnamska - Tiếng Việt

Tælenska - ภาษาไทย

Farsi - فارسی

Úkraínska - Українська

Þorrablót

Þorrablót var hátíð á öldum áður þegar Íslendingar blótuðu Þór sem var guð í norrænni ásatrú. Nú til dags fagna Íslendingar þorrablóti á sama tíma til að fagna þorramánuði sem áður var á dagatali Íslendinga. Í gamla daga var árinu skipt í tvær árstíðir, sumar og vetur. Þorri var fjórði mánuður vetrar og var frá 19.-25. janúar til 18.-24. febrúar. Fyrsti dagur þorra var bóndadagur. Íslendingur halda þorrann hátíðlegan með því að borða hefðbundinn vetrarmat sem var það eina sem var í boði yfir vetrartímamann. Maturinn var yfirleitt fiskur og kjöt sem var geymt í salti og sýru. Í dag fagna Íslendingar þorranum með mikilli skemmtun þar sem sungið er og dansað og snæddur matur sem mörgum finnst ógeðfelldur. Þar má nefna blóðmör og lifrarpýlsu sem saman er kallað slátur, sviðnir kindahausar (svið), kæstur hákarl og súrir hrútsþungar. Annar eðlilegri matur er rúgbrauð sem áður var bakað við jarðhita, skyr, hangikjöt og harðfiskur með smjöri.

Торраблот (Þorrablót) це свято, яке відзначалося століття тому, коли ісландці приносили жертви Тору, богу в скандинавському неоязичництві. Зараз ісландці святкують Торраблот у той самий час, щоб відзначити прихід місяця торрі (þorri), який раніше був у ісландському календарі. У давні часи рік поділяли на дві пори року – літо та зиму. Торрі був четвертим місяцем зими і був з 19 – 25 січня до 18 – 24 лютого. Перший день місяця торрі був День Чоловіка (Боундадагур – ісл. Bóndadagur). Ісландці урочисто святкують прихід місяця торрі, їдять традиційну зимову їжу, єдину, що була доступна взимку. Зазвичай це були риба і м'ясо, які зберігалися в солі та кислоті. У наш час ісландці весело святкують місяць торрі, співають, танцюють і їдять їжу, яку багато ісландців вважають огидною. Це, наприклад, кров'яна ковбаса та ліверна ковбаса, які разом називаються гаґґіс (слаутур – ісл. slátur), палені овечі голови (свид – ісл. svið), ферментована акула (хаукартль – ісл. hákarl) та кислі баранячі насінники (хрутспунгар – ісл. hrutspungar). Інша, більш “нормальна” їжа, це солодкий житній хліб (ругбройд – ісл. rúgbrauð), який раніше випікався в землі, використовуючи геотермальну енергію, скір (ісл. – skyr, (примітка перекладача: скір - це ісландський традиційний кисло-молочний продукт), копчена на кізях ягнятина (хангикьот – ісл. hangikjöt) та сушена риба, яка подається з вершковим маслом (хардфискур – ісл. harðfiskur).

Bóndadagurinn

Fyrsti dagur mánaðarins þorra í gamla norræna tímatalinu er nefndur bóndadagur. Hann er alltaf á föstudegi í 13. viku vetrar. Sú hefð hefur skapast að konur gefi bónda sínum blóm eða smágjöf á þessum degi.

День Чоловіка (Боундадагур)
Перший день місяця торрі у старому скандинавському календарі називається День Чоловіка. Він завжди у п'ятницю 13-го тижня зими. У цей день у жінок стало традицією дарувати чоловікові квіти або невеликий подарунок.

Konudagurinn

Konudagur er fyrsti dagur mánaðarins góu í gamla norræna tímatalinu sem er sunnudagurinn í 18. viku vetrar á milli 18. – 24. febrúar. Sú hefð er að menn gefi konum blóm í tilefni konudagsins.

Жіночий день

Жіночий день – це перший день місяця гоуа (góa) старого скандинавського календаря, це завжди неділя 18-го тижня зими, 18 - 24 лютого. У чоловіків є традиція дарувати жінкам квіти з нагоди Жіночого дня.

Bolludagurinn

Á Íslandi hefur tíðkast að borða bollur sem eru annað hvort vatnsdeigsbollur eða gerbollur fylltar með allskyns rjóma og sultu. Rík hefð var fyrir því að föndraðir voru bolluvendur, oftast úr litríkum pappírsmum sem límdu eru á prik. Börn flengdu svo foreldra sína með vendinum og hróruðu; **Bolla! Bolla! Bolla!**

Жирний понеділок або День тістечок (Боллудагур – ісл. Bolludagur)

В Ісландії прийнято їсти тістечка, виготовлені з тіста на воді або дріжджового тіста, наповнені збитими вершками і варенням. Існувала давня традиція робити хлисти, як правило з різнокольорових смужок паперу, які наклеювалися на палички. Потім діти шмагали батьків цими хлистами та викрикували: **Тістечко! Тістечко! Тістечко! (Болла! Болла! Болла! – ісл. Bolla! Bolla! Bolla!)**

Sprengidagurinn
Á þessum degi tíðkast á
flestum heimilum á
Íslandi að elda réttinn
„Saltkjöt og baunir“.

Жирний вівторок
(Спренгідагур – ісл.
Sprengidagur)
В цей день у більшості
домів в Ісландії прийнято
готувати страву “Солене
м'ясо та боби” (Салткьот
ог бойнір – ісл. „Saltkjöt
og baunir“)

Öskudagurinn

Á þessum degi er hefð fyrir því að börn klæði sig í grímubúning og syngi fyrir fólk og fái að launum sælgæti. Að hengja öskupoka á fólk tíðkast á Íslandi og var lyklatriðið að koma pokunum fyrir svo að fórnarlambið tæki ekki eftir því.

Попільна середа (Оскудагур – ісл. Öskudagur)

У цей день за традицією діти одягаються у маскарадні костюми та співають пісні, за що дорослі дають їм солодощі. Причіплювати до людей маленькі мішечки з попелом – поширена традиція в Ісландії. Головне - робити це так, щоб жертва цього не помітила.

Páskar

Páskahátíðin tengist kristinni trú. Síðasti sunnudagur fyrir páska nefnist pálmasunnudagur. Fimmtudagur fyrir páska heitir skírdagur og daginn eftir er föstudagurinn langi en þá er frídagur. Páskadagur er sunnudagur og þá borða börn súkkulaði sem kallast páskaegg.

Великдень

Свято Великодня пов'язане з християнською вірою. Остання неділя перед Великоднем називається Вербною. Четвер перед Великоднем називається Великий Четвер, наступний день – Страсна П'ятниця, який є вихідним днем. Великдень святкується у неділю, і тоді діти їдять шоколадні пасхальні яйця.

Sumardagurinn fyrsti

Sumardagurinn fyrsti er fyrsti dagur hörpu, sem er fyrstur af sex sumarmánuðum í gamla norræna tímatalinu.

Sumardaginn fyrsta ber alltaf upp á fimmtudag á tímabilinu 19. – 25. apríl. Samkvæmt íslenskri þjóðtrú boðar það gott sumar ef sumar og vetur frjósa saman. Á undanförunum árum hefur færst í vöxt að bæjarfélög haldi ýmiss konar hátíðir fyrir börn og fjölskyldur þeirra á þessum degi.

Перший день літа

Перший день літа – це перший день місяця харпа (harpa), який є першим із шести літніх місяців у старому скандинавському календарі. Перший день літа завжди припадає на четвер з 19 по 25 квітня. Згідно з ісландським народним повір'ям, якщо літо і зима замерзнуть разом, тобто вночі перед першим днем літа буде мороз, літо буде гарним. За останні роки в цей день муніципалітети все більше і більше проводять різноманітні фестивали для дітей та їх сімей.

Sjómannadagurinn

Sjómannadagurinn er fyrsti sunnudagurinn í júní ár hvert. Hann er hátíðisdagur allra sjómanna. Flest bæjarfélög halda upp á þennan dag með einhvers konar skemmtidagskrá við höfnina.

День рыбака

День рыбака відзначається кожного року у першу неділю червня. Це свято всіх рибаків. Більшість муніципалітетів відмічають цей день розважальною програмою біля порту

17. júní

Íslenski þjóðhátíðardagurinn er haldinn hátíðlegur 17. júní ár hvert. Það er fæðingardagur Jóns Sigurðssonar og almennur frídagur. Á 17. júní er fjölbreytt hátíðardagskrá til að minnast Lýðveldi Íslands þann 17. júní 1944.

17. червня

Національний день Ісландії відзначається урочисто щороку 17. червня. Це день народження Йоуна Сігурдсона та державне свято. 17 червня проводиться різноманітна програма святкування на честь проголошення Республіки Ісландія 17 червня 1944 року.

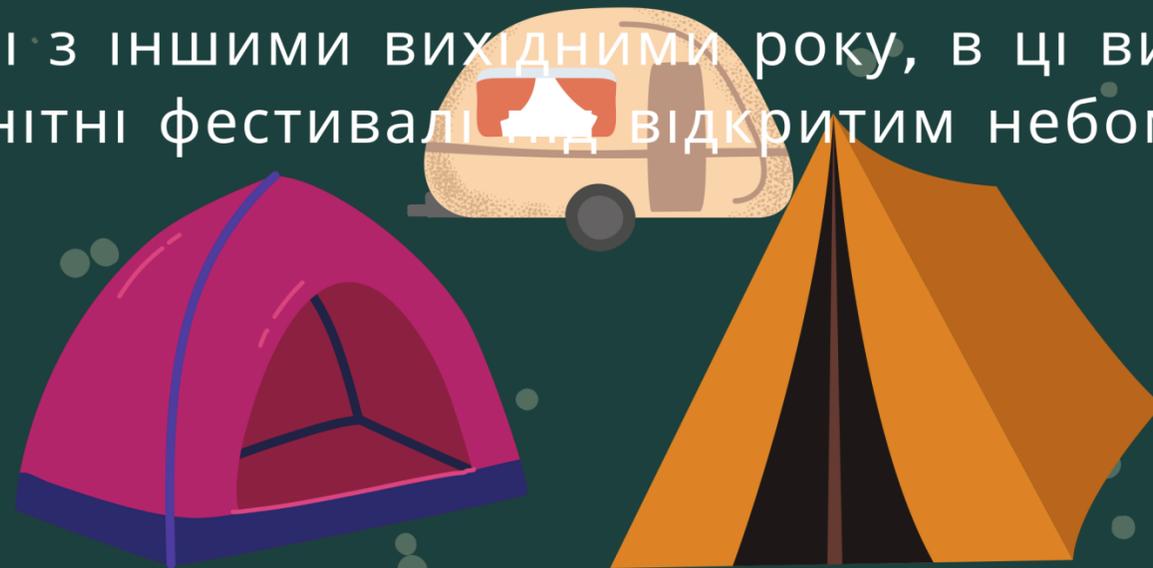

Verzlunarmannahelgi

Frídagur verzlunarmanna er fyrsti mánudagur í ágústmánuði. Hann myndar þriggja daga helgi sem kölluð er verzlunarmannahelgi. Frídagur verzlunarmanna var upphaflega bara fyrir verzlunarmenn en þessi þriggja daga helgi varð mjög vinsæl sem almenn ferðahelgi og mánudagurinn er nú lögboðinn frídagur. Helgin er ein mesta ferðahelgi ársins og fjölbreyttar útihátíðir eru haldnar víða um landið.

День робітників торгівлі

День робітників торгівлі відмічається у перший понеділок серпня. Він утворює триденні вихідні, які називаються Вихідні робітників торгівлі (Верслунаманнахельгі – ісл. Verzlunarmannahelgi). Спочатку День робітників торгівлі був лише для робітників торгівлі, але ці триденні вихідні стали дуже популярними, як вихідні для подорожей, і понеділок зараз обов'язковий вихідний день. Кількість подорожуючих у ці вихідні найвища у порівнянні з іншими вихідними року, в ці вихідні по всій країні проводяться різноманітні фестивали під відкритим небом.

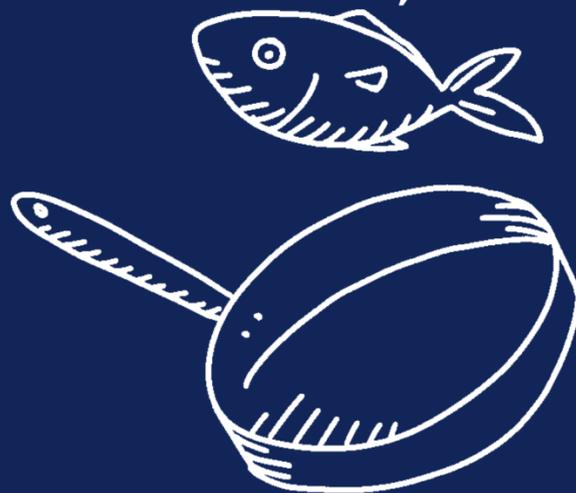

Þorláksmessa

Þorláksmessa er þann 23. desember. Hún er kennd við Þorlák hinn helga Þorláksson biskup í Skálholti en hann lést þennan dag. Í dag er Þorláksmessa hluti af jólaundirbúningnum og þá borða margir kæsta skötu og lyktin af þorláksmessuskötunni finnst um allan bæ.

День святого Торлаука (Торлауксмесса – ісл. Þorláksmessa)

23 грудня в Ісландії День святого Торлаука. Цей день пов'язаний зі святим Торлауком Торлауксоном, єпископом у Скаухолті, це день його смерті. У наш час Торлауксмесса є частиною приготування до Різдва, у цей день багато людей їдять ферментованого ската, і запах цієї страви відчувається по всьому місту.

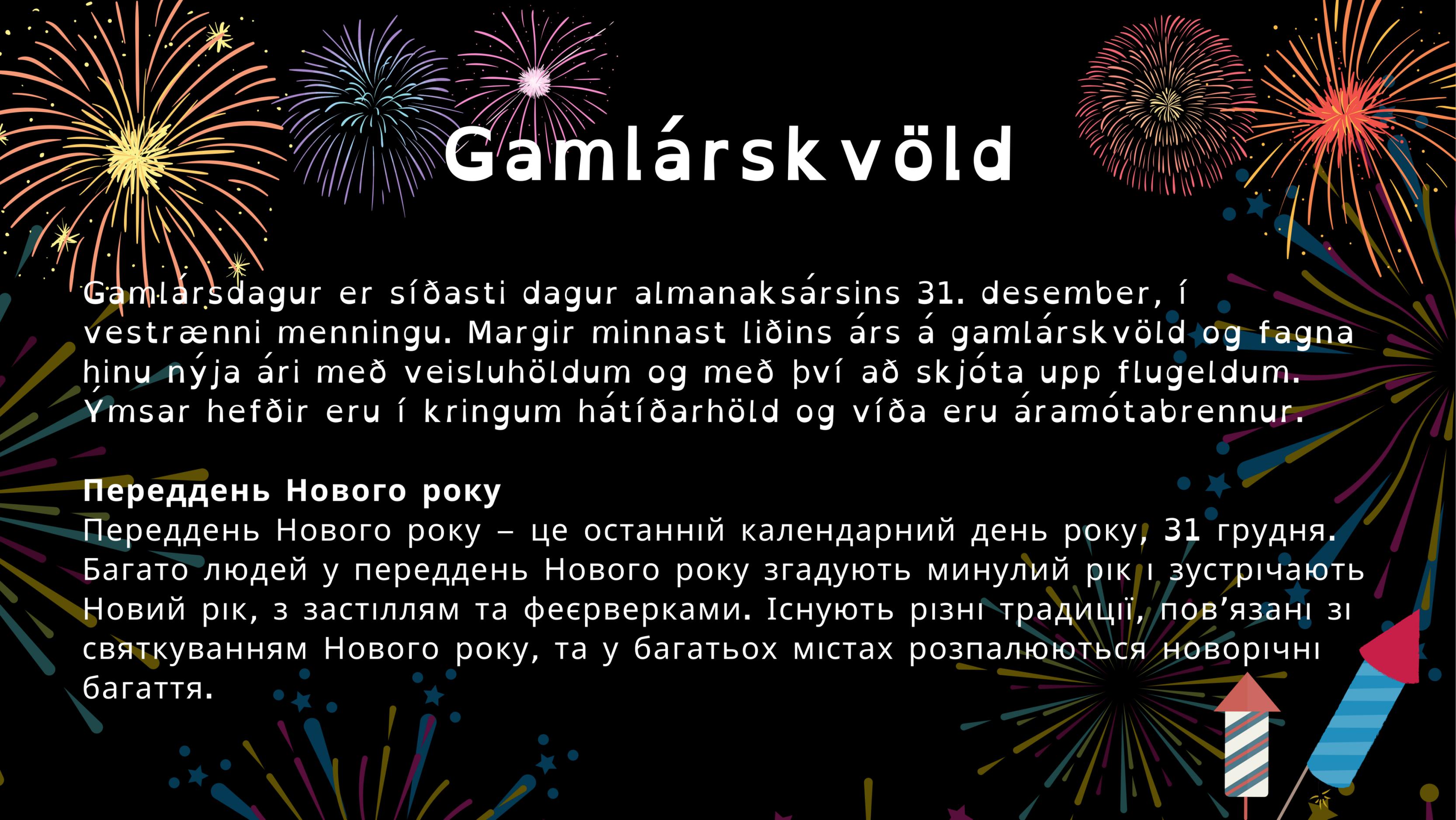
Jól

Jól eru haldin hátíðleg þann 24. desember. Jólin eru hringd inn klukkan sex á aðfangadagskvöld. Jólamaturn er oftast kjötmeti s.s. rjúpa, hangikjöt eða hamborgarahryggur ásamt meðlæti. Flestir verja aðfangadagskvöldi með fjölskyldunni og opna gjafir eftir jólamatinn. Jólaskreytingar eru áberandi á Íslandi og jólatjósín lýsa upp dimmasta skammdegið.

Різдво

Різдво святкують 24. грудня. Різдво наступає о 6 години Святого Вечора. Різдвяна їжа, як правило, це м'ясо, наприклад, куріпка, варено-копчена ягнятина або свиняча корейка з гарніром. Більшість людей проводить Святий Вечір у колі сім'ї та відкриває подарунки після різдвяної вечери. Різдвяні прикраси дуже популярні в Ісландії, та різдвяні вогні освітлюють найтемніший короткий день.

Gamlárskvöld

Gamlársdagur er síðasti dagur almanaksársins 31. desember, í vestrænni menningu. Margir minnast liðins árs á gamlárskvöld og fagna þinu nýja ári með veisluhöldum og með því að skjóta upp flugeldum. Ýmsar hefðir eru í kringum hátíðarhöld og víða eru áramótabrennur.

Переддень Нового року

Переддень Нового року – це останній календарний день року, 31 грудня. Багато людей у переддень Нового року згадують минулий рік і зустрічають Новий рік, з застіллям та феєрверками. Існують різні традиції, пов'язані зі святкуванням Нового року, та у багатьох містах розпалюються новорічні багаття.

Þrettándinn

Lokadagur jóla er 6. janúar. Þá fer síðasti jólasveinninn aftur til fjalla og þar með lýkur jólunum. Á þrettándanum eru oft haldnar útiskemmtanir með brennu, dans og söng. Þar koma stundum fram álfar, tröll og jólasveinar. Fólk kemur saman við brennuna með kyndla, skýtur upp síðustu flugeldunum frá áramótum og syngur saman áramóta- og álfasöngva.

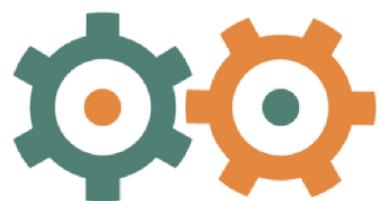
Тринадцятий (Трехтаундін – ísl. Þrettándinn)

Останній день Різдвяних свят – 6 січня. Тоді останній Дід Мороз повертається в гори, і на цьому Різдвяні святки закінчуються. У цей день зазвичай проводяться розважальні програми на свіжому повітрі з багаттями, танцями та співами. Там іноді з'являються ельфи, тролі та Діди Морози. Люди збираються біля багаття зі смолоскипами, запускають останні феєрверки та співають разом новорічні пісні та пісні ельфів.

Menntastefna
Reykjavíkurborgar

MML
miðja máls og læsis